

träd om tio fots höjd, hvars blad sammanläggas sig, när de vidröras. *Mimosa sensitiva*. — 2) (fig.) Ett ganska känslofullt fruntimmer.

SENSTRÄNG, m. 2. Se *Sena*.

SENSUALISM, sänsualis'm, m. 3. 1) Det filosofiska system, som grundar alla förmåelser på sinnena, och icke vill antaga något annat för sant, än det som genom dem blifvit uppfattadt. — 2) Den åsigt, enligt hvilken högsta sinliga njutning betraktas såsom det högsta goda, och sinlig smärta såsom det högsta onda.

SENSUALIST, sänsualis'st, m. 3. Anhängare af sensualismen.

SENSUALISTISK, a. 2. Som tillhör, har afseende på sensualismen.

SENSUALITET, sänsualitét, f. 3. Sinlighet.

SENSUEL, sänsual'ell, a. 2. (lat. *Sensualis*) Sinlig, vållustig.

SENT (långt e), adv. Betecknar en långt framskriden tid. *S. på dagen, på natten, på året. Komma s., för s. Bittida och s. S. omsider*, ändtligen, efter lång väntan. *Uret går för s., går efter.* (Ordspr.) *Bättre s. än aldrig. Sadla bittida och rida s.*, brådska med förberedelserna, men söla, när det kommer till verket.

SENTENS, sänntä'nns, m. 3. (fr. *Sentence*, af lat. *Sententia*) Tänkespråk, sedespråk, minnesvärdt yttrande.

SENTENTIÖS, sänntänntsi'ös, a. 2. 1) Rik på tänkespråk; sinnrik. — 2) Som vanligen yttrar sig i tänkespråk.

SENTIMENT, sanngtimänng, m. 3. (fr.) 1) Känsla. — 2) Känslofullhet. — 3) Sinnesrörelse. — 4) Tanka, mening.

SENTIMENTAL, sänntimänntäl, a. 2. 1) Känslofull, känslig. — 2) Känslosam.

SENÅLDER, senå'ld'r, m. sing. Ålderdom.

SEPARATFRED, --ätfréd, m. 3. Särskilt fred, som en krigförande makt afsluter, utan att dess bundsförvänder deruti deltaga.

SEPARATIM, --ätimm, adv. (lat.) Särskilt, hvar för sig.

SEPARATION, --tschón, f. 3. Åtskiljande; afskiljande; söndring.

SEPARATIST, ---i'sst, m. 3. Benämning på dem, som, i anseende till afvikande läror, vare sig af inbillad större helighet, eller för svärmiska mening, eller af egensinne, afhålla sig ifrån den offentliga gudstjensten och skilja sig ifrån det kyrkliga samfundet.

SEPARERA, v. a. 1. (lat. *Separare*) Skilja, åtskilja; afskilja, afsöndra. — *S. sig*, v. r. Afsondra sig.

SEPIA, sépia, f. sing. En svartbrun färg, som användes till lavering och beredes af Bläckfiskens vätska.

SEPTEMBER, säpptä'mmb'r, m. sing. (lat. af *Septem*, sju) Nionde månaden i året. Höst-månad.

SEPTÄTT, säpptä'tt, m. 3. (af lat. *Septem*) Sjustämmit tonstycke.

SEPTIMA, säpptimma, f. 1. (lat.) Sjunde tonen ifrån grundtonen.

SEPTISK, a. 2. (från grek.; med.) Som verkar förruttelse.

SEPTUAGESIMA, säpptuajésimma, f. 1. (lat.) Nionde söndagen före påsk.

SEPTUAGINTA, säpptuaji'nnta, f. 1. (lat.) Den översättning af Gamla Testamentet, som år 200 f. Chr., på befallning af egyptiske konungen Ptolemæus Philadelphus, företogs i Alexandria utaf 72 lärda Judar.

SEQUESTER, seqvä'sst'r, m. 3. pl. *sequesterer*. (lat. *Sequestrum*) Qvarstad.

SEQUESTRERA, v. a. 1. Belägga med qvarstad. — *Sequestrering*, f. 2.

SERAF, -äf, m. 3. (i plur. äfv. *Seraphim*; hebreiskt ord) Benämning på de högre englar, som, enligt Judarnes föreställning, stå omkring Guds tron. [Seraph.]

SERAFIMERORDEN, serafi'm'r-å'rd'n, m. sing. Den förnämsta af de svenska riddarorden, stiftad af konung Magnus Ladulås och år 1748 upplifvad, bestående af en ordenskedja, sammansatt af elfva gyllene serafimer-hufvuden med deras sex utslagna vingar, samt elfva blå emaljerade patriarkalkors, sammanhäftade med guldlänkar. Tilldelas endast furstar och höga embetsmän. [Seraph —.]

SERAFIMERRIDDARE, -- fim'r-ri'ddare, m. 3. Riddare af Serafimerorden. [Seraph —.]

SERAFISK, a. 2. Himmelsk. [Seraph —.]

SERALJ, serällj, m. 3. (fr. *Serail*, af arab. *Serai*, stor byggnad) 1) Turkiske Storherrns palats. — 2) Den del af detta palats, der sultaninnorna och de öfriga kvinnorna äro inneslutna.

SERASKIER, --schär, m. 3. I Turkiet, öfverbefälhafvare öfver en hel armé.

SERDELES, se *Särdeles*.

SERENAD, --åd, m. 3. (ital. *Serenata*) Aftonmusik, som gifves i fria luften under en persons fönster.

SERGEANT, särrschännt, m. 3. (fr. *Sergent*, af lat. *Serviens*) Förste underofficern vid ett kompani.

SERIE, série, f. 3. (lat. *Series*) 1) Rad; följd. — 2) (mat.) Följd af tal eller storheter, som ökas eller minskas i viss gifven proportion.

SERIOSO, --öso. (ital.; tonk.) Allvarsamt.

SERLA, sär'rla, adv. (bibl.) Sent på aftonen.

SERPENT, särrpänng, m. 3. (franskt ord, af lat. *Serpens*, orm) Ett slags i ormform krökt blåsinstrument vid fältmusik.

SERPENTIN, särrpännti'n, m. 3. Stenart, hörande till de lerfria silikaterna, grön, gul, röd, brun, oftast fläckig, prickig eller ådrad. Ogenomskinlig, kallas den Tälgsten.

SERPENTOS, särrpänntös, m. 3. (fyrv.) Brillantsvärmare, som slingrar sig ormlikt i luften.

SERRA TRE, särratré, int. Se *Vasserra*.

SERSKILD ell. SERSKILT, se *Särskilt*.

SERVAL, särrväl, m. 3. Se *Tigerkatt*.

SERVERA, särrvëra, v. a. 1. (fr. *Servir*, af lat. *Servire*, tjena) 1) Lägga för (mat), hålla i (vin, öl, o. s. v.); bära omkring (rätter, vin, o. s. v.). *S. maten. Värden s-de sjelf vïnet.* — 2) Iordningställa (ett bord) till en måltid. *S. bordet. Middagen är s-d.* — 3) *S. en kanon*, sköta den genom rengöring, laddning o. s. v., vid skjutning dermed. — *Serverande*, n. 4. o. *Servering*, f. 2.

SERVET, särrvét, m. 3. (fr. *Serviette*) Liten drällsduk, som på måltidsbordet framlägges för hvarje gäst. — Uttalas i allmänhet *Sallvét*, efter ital. *Salvietta*.

SERVIL, särrvi'l, a. 2. (lat. *Servilis*) Slafvisk.

SERVIS, särrvi's, m. 3. (fr. *Service*) 1) Fullständig samling af de silver- eller porslinskärl, som erfordras för ett mat-, kaffe- eller tebord. — 2) En kanons skötande vid skjutning.

SERVITUT, särrvitút, m. 3. (lat. *Servitus*) Besvär, som åtföljer en egendom, och hvilket, såsom grundadt på lag, ägaren måste underkasta sig.